

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

www.mzp.cz

OBSAH

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodiky samostatného oddělení bezpečnosti a krizového řízení „Systém indikátorů rizik přírodních požárů včetně návodu na použití integrovaného předpovědního systému“ a „Doporučená adaptační a mitigační opatření v rizikových oblastech výskytu přírodních požárů s přihlédnutím k měnícímu se klimatu“.....1

Společný metodický výklad odboru adaptace krajiny na klimatickou změnu a odboru legislativního orgánům ochrany zemědělského půdního fondu k některým ustanovením zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu.....3

Metodický pokyn MŽP pro postup při vyhodnocování vlivu výroby technického sněhu a jeho používání na biologické složky životního prostředí ve zvláště chráněných územích.....23

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Systém indikátorů rizik přírodních požárů včetně návodu na použití integrovaného předpovědního systému

Příloha č. 2: Doporučená adaptační a mitigační opatření v rizikových oblastech výskytu přírodních požárů s přihlédnutím k měnícímu se klimatu

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodiky

samostatného oddělení bezpečnosti a krizového řízení „Systém indikátorů rizik přírodních požárů včetně návodu na použití integrovaného předpovědního systému“ a „Doporučená adaptační a mitigační opatření v rizikových oblastech výskytu přírodních požárů s přihlédnutím k měnícímu se klimatu“

Přírodní požáry, tj. především lesní požáry a požáry travních porostů, ploch zemědělských kultur a rašelinišť, představují stále narůstající problém. V souvislosti se změnou klimatu se předpokládá větší frekvence suchých a horkých období a je proto nutné počítat se stoupající frekvencí a závažností přírodních požárů.

Na základě Koncepce environmentální bezpečnosti 2020-2030 s výhledem do roku 2050 předkládá samostatné oddělení bezpečnosti a krizového řízení dvě metodiky, které mohou pomoci při přijímání cílených opatření pro prevenci přírodních požárů:

- „Systém indikátorů rizik přírodních požárů včetně návodu na použití integrovaného předpovědního systému“
- „Doporučená adaptační a mitigační opatření v rizikových oblastech výskytu přírodních požárů s přihlédnutím k měnícímu se klimatu“

Metodiky jsou výstupem zpracovaným v rámci řešení výzkumného projektu Programu bezpečnostního výzkumu VH20172020025 s názvem „Prognóza, indikace rizika a prevence vzniku přírodních požárů v kontextu aktuálního stavu poznání a podmínek změny klimatu“.

PhDr. Pavel Ondrášek, Ph.D.
bezpečnostní ředitel
a vedoucí samostatného oddělení
bezpečnosti
a krizového řízení

Přílohy

Příloha č. 1: *Systém indikátorů rizik přírodních požárů včetně návodu na použití integrovaného předpovědního systému* je nedílnou součástí Věstníku MŽP, částky 6, ročníku XXXII.

Příloha č. 2: *Doporučená adaptační a mitigační opatření v rizikových oblastech výskytu přírodních požárů s přihlédnutím k měnícímu se klimatu* je nedílnou součástí Věstníku MŽP, částky 6, ročníku XXXII.

Společný metodický výklad odboru adaptace krajiny na klimatickou změnu a odboru legislativního orgánům ochrany zemědělského půdního fondu k některým ustanovením zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu

1. Úvod

Ministerstvo životního prostředí, odbor obecné ochrany přírody a krajiny (dále jen „ministerstvo“), je orgán ochrany zemědělského půdního fondu příslušný k vypracování výkladu ustanovení obecně závazného právního předpisu dle ustanovení § 17 písm. g) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).

2. Obsah

1. Úvod	3
2. Obsah	3
3. Stanovisko k ustanovení § 1 odst. 2 zákona	4
4. Stanovisko k ustanovení § 2 ve vazbě na ustanovení § 3 odst. 4 písm. b) zákona	4
5. Stanovisko k ustanovení § 4 odst. 5 a dále druhé větě ustanovení § 9 odst. 5 písm. e) zákona	5
6. Postup při aplikaci ustanovení § 5 odst. 2 zákona	9
7. Stanovisko k ustanovení § 7 odst. 2 zákona a části B přílohy k zákonu ve vazbě na § 18 odst. 5 stavebního zákona	12
8. Stanovisko k pojmu „nezastavěné části zastavěného stavebního pozemku“ obsaženého v ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) bod 3 zákona	13
9. Stanovisko k ustanovení § 9 odst. 4 zákona	14
10. Stanovisko orgánu ochrany ZPF k posuzování vlivů na životní prostředí ...	15
11. Stanovisko k obecnému využití jednotlivých tříd ochrany zemědělské půdy	18
12. Stanovisko k problematice fotovoltaických elektráren ve vazbě na ochranu zemědělského půdního fondu	20
13. Závěr	22

3. Stanovisko k ustanovení § 1 odst. 2 zákona

Mezi zemědělskou půdou, která dočasně obdělávána není, se řadí taktéž pozemky vedené v katastru nemovitostí jako ostatní plocha, kterých se týkají pravomocná rozhodnutí podle zákona o ochraně zemědělského půdního fondu č. 53/1966 Sb.

Odůvodnění:

Pozemky, na které se vztahují rozhodnutí podle zákona č. 53/1966 Sb., ve znění zákona č. 75/1976 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (dále jen „zákon“), kterými bylo uděleno trvalé odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě na dobu delší než 12 let včetně ukončení následné zemědělské rekultivace, jsou v souladu s tehdejšími právními předpisy vedeny v katastru nemovitostí jako druh pozemku ostatní plocha.

Za takto odňatou půdu jsou placeny ročně odvody za odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu až do doby ukončení následné rekultivace podle plánu, který schválil orgán ochrany zemědělského půdního fondu, který vydal rozhodnutí o předchozím souhlasu (§ 13a zákona č. 53/1966 Sb.). Do roku 1994 byly tyto pozemky označeny kódem ochrany „zemědělský půdní fond“, který byl bohužel z katastru nemovitostí po určité době vymazán. Proto absence kódu ochrany „zemědělský půdní fond“ neznamena, že se nejedná o zemědělský půdní fond. Pro posouzení, zda se jedná o zemědělskou půdu, se vychází z ustanovení § 1 odst. 2 zákona, a nikoli pouze z údaje v katastru nemovitostí, přičemž dokumenty a skutečnostmi, ze kterých lze na právní stav pozemků usuzovat, jsou vydaná rozhodnutí o odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu a skutečnost, že jsou za jejich odnětí placeny každoročně odvody.

4. Stanovisko k ustanovení § 2 ve vazbě na ustanovení § 3 odst. 4 písm. b) zákona

Pro změnu druhu pozemku trvalý travní porost na druh pozemku orná půda je vyžadován souhlas orgánu ochrany zemědělského půdního fondu též, jedná-li se o uživatele půdního bloku zařazeného do evidence půdy podle zákona o zemědělství. Ustanovení § 3 odst. 4 písm. b) zákona nevylučuje aplikaci ustanovení § 2 zákona.

Odůvodnění:

Ustanovení § 2 zákona stanoví, že „zemědělskou půdu evidovanou v katastru nemovitostí jako trvalý travní porost lze změnit na ornou půdu jen se souhlasem orgánu ochrany zemědělského půdního fondu uděleným na základě posouzení fyzikálních nebo biologických vlastností zemědělské půdy, rizik ohrožení zemědělské půdy erozí, včetně polohy údolnic a provedených opatření ke snížení těchto rizik, jako jsou například svahové průlehy“.

Ustanovení § 3 odst. 4 písm. b) zákona zní: „*Vlastník, nebo jiná osoba, která je oprávněna zemědělskou půdu užívat, jsou povinni ji užívat nebo udržovat v souladu s charakteristikou druhu pozemku, pokud nejde o hospodaření uživatele půdního bloku zařazeného do evidence půdy podle zákona o zemědělství a v souladu s touto evidencí.*“.

Smyslem ustanovení **§ 2 zákona je kvalitativní ochrana zemědělské půdy.** Ustanovení

§ 2 zákona je podmínkou pro reálnou změnu ve využití pozemku. Daná právní úprava změnu druhu pozemku trvalý travní porost na druh pozemku orná půda podřizuje souhlasu orgánu ochrany zemědělského půdního fondu z důvodu, že obecně právě při této změně ve využití pozemku vzniká vysoká pravděpodobnost možného zhoršení kvality půdy, zejména v důsledku jejího ohrožení erozí.

Smyslem ustanovení **§ 3 odst. 4 písm. b) zákona je řešit možné kolize zápisu pozemku v katastru nemovitostí se zápisem v evidenci půdy**, tzv. LPIS podle zákona o zemědělství (viz též ne zcela jednotná terminologie právních předpisů na úseku katastru nemovitostí a nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů), tak, aby se uživatelé půdních bloků neocitli v neřešitelné situaci z hlediska povinností daných jinými právními předpisy, zejména předpisy upravujícími dotace v zemědělství, kde poskytnutí dotací je podmíněno i hospodařením určitým způsobem po stanovený čas.

Každé z výše uvedených ustanovení zákona řeší jinou problematiku, a tudíž při změně hospodaření zemědělského subjektu hospodářícího na půdních blocích, která vyžaduje změnu trvalého travního porostu na ornou půdu, je nutná aplikace ustanovení § 2 zákona. **Pro využití trvalého travního porostu jako orné půdy tedy musí zemědělský subjekt nejprve získat souhlas od příslušného orgánu ochrany zemědělského půdního fondu.**

5. Stanovisko k ustanovení § 4 odst. 5 a dále druhé větě ustanovení § 9 odst. 5 písm. e) zákona

Výjimku obsaženou v § 4 odst. 5 větě druhé zákona lze uplatnit pouze v případě, že nedochází ke změně parametrů plochy vymezené v územně plánovací dokumentaci. Pokud ke změně dochází, pak nelze rezignovat na posouzení, zda jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem ochrany zemědělského půdního fondu, jak je požadováno v § 4 odst. 3 zákona.

Ustanovení § 9 odst. 5 písm. e) zákona stanovuje, že při rozhodování o záměru se nepoužije § 4 odst. 3, jedná-li se o záměr na zastavitelné ploše nebo ploše územní rezervy vymezené v platném územním plánu. Při aplikaci tohoto ustanovení je však nezbytné zohlednit také obecnější zásady vyplývající z jiných ustanovení zákona o ochraně zemědělského

půdního fondu, jako je zvláštní ochrana nejkvalitnější zemědělské půdy, přednostní odnímání půdy na zastavitelných plochách atd.

Odůvodnění:

Ustanovení § 4 odst. 5 zákona stanoví, že: „*Odstavec 4 se použije také při posuzování ploch, které jsou již vymezeny jako zastavitelné v platné územně plánovací dokumentaci. Odstavec 3 se nepoužije při posuzování ploch vymezených jako zastavitelné nebo jako plochy územní rezervy v platné územně plánovací dokumentaci.*“. Toto ustanovení tedy stanoví podmínky, za kterých může být aplikováno ustanovení § 4 odst. 3 a odst. 4 zákona.

K vazbě na ustanovení § 4 odst. 4 zákona

Ustanovení § 4 odst. 4 zákona stanoví, že: „*Při odejmutí zemědělské půdy musí být zohledněna a provedena vhodná opatření pro naplnění veřejného zájmu na zadržení vody v krajině*“. K danému ustanovení je třeba zdůraznit, že se aplikuje jak ve fázi vyjadřování se k návrhu územně plánovací dokumentace ve smyslu ustanovení § 5 odst. 2 zákona, tak ve fázi posuzování žádosti o odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu za účelem realizace záměru ve smyslu ustanovení § 9 odst. 8 zákona. V rámci posuzování souladu záměru s ustanovením § 4 odst. 4 zákona je potřeba zohlednit významně odlišnou úroveň zhodnocení lokality v návrhu územně plánovací dokumentace oproti samotnému posuzování odnětí půdy ze ZPF. Stanovisko orgánu ochrany ZPF vydané dle ustanovení § 5 odst. 2 zákona stanoví výhradně to, zda určitá plocha může být v budoucnu nezemědělsky využita či nikoliv, a to z hlediska stanovených maximálních možných (potenciálních) limitů expanze obce do ploch, na nichž se nachází zemědělská půda. Naproti tomu při posouzení žádosti o odnětí zemědělské půdy ze ZPF dle ustanovení § 9 odst. 8 zákona je každý jednotlivý záměr vyhodnocen v podrobnosti již zcela konkrétního návrhu záboru půdy.

S ohledem na výše uvedené tedy lze konstatovat, že v případě návrhu koridoru, zastavitelné plochy, plochy přestavby či plochy změny v krajině **v návrhu územně plánovací dokumentace lze akceptovat obecný návrh opatření** na zadržení vody v krajině prostřednictvím regulativu plochy (ve smyslu přípustného využití dle bodu 1 odst. 1 písm. f) přílohy č. 7 vyhlášky č. 500/2006 Sb. o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti).

V případě žádosti o odnětí půdy ze ZPF za účelem realizace záměru je ovšem nutné, aby **vyhodnocení obsahovalo konkrétní návrh opatření** na zadržení vody v krajině. Konkrétní návrh opatření může být založen například na biotechnických opatřeních (např. průleh, příkop či zasakovací pás a další) či technických opatřeních (např. malé vodní nádrže, nádrže na zachyt dešťové vody

a podobně). Pokud má orgán ochrany zemědělského půdního fondu pochybnosti o vhodnosti či dostatečnosti navrženého opatření na zadržení vody v krajině, tak je nutno vyzvat žadatele o odnětí půdy k doplnění informace ve věci odůvodnění dostatečnosti navrženého opatření na zadržení vody v krajině. Právě žadatel je povinen navrhnout adekvátní opatření na zadržení vody v krajině, přičemž samotný návrh musí svou povahou umožňovat objektivní posouzení ze strany orgánu ochrany ZPF.

K vazbě na ustanovení § 4 odst. 3 zákona

Ustanovení § 4 odst. 3 zákona stanoví že: „*Zemědělskou půdu I. a II. třídy ochrany lze odejmout pouze v případech, kdy jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem ochrany zemědělského půdního fondu*“. Druhá věta ustanovení § 4 odst. 5 zákona stanoví, že: „*Odstavec 3 se nepoužije při posuzování ploch vymezených jako zastavitelné nebo jako plochy územní rezervy v platné územně plánovací dokumentaci*.“ Aplikace druhé věty daného ustanovení se vztahuje na situace, kdy se **takzvaně „překlápí“ plocha** z platné územně plánovací dokumentace (dále jen „ÚPD“) do **nově připravované ÚPD**. Druhá věta ustanovení

§ 4 odst. 5 zákona definuje podmínky, za kterých není potřeba prokazovat jiný veřejný zájem výrazně převažující nad veřejným zájmem na ochranu ZPF dle ustanovení § 4 odst. 3 zákona, přičemž je zásadní, že se dané ustanovení **vztahuje pouze na vyhodnocování ploch** (zastavitelné plochy, plochy přestavby, plochy změn v krajině či plochy v územní rezervě) v návrhu územně plánovací dokumentace.

Pro aplikaci druhé věty ustanovení § 4 odst. 5 zákona je zásadní, že se vztahuje pouze na posuzování již vymezených ploch v platné ÚPD („...posuzování ploch vymezených...“) při takzvaném překlápění do nově připravované ÚPD. Jedná se o plochy, u kterých **nemá dojít ke změně parametrů vymezené plochy** (změna funkčního využití či plošného rozsahu), neboť **v případě změny vymezené plochy se již fakticky jedná o plochu novou**, a nikoliv o případ **posuzování vymezené plochy**. Dojde-li ke změně parametrů vymezené plochy, je potřeba aplikovat ustanovení § 4 odst. 3 zákona.

V souladu s výše uvedeným lze konstatovat, že druhou větu ustanovení § 4 odst. 5 zákona lze aplikovat pouze v případě, kdy nedošlo ke změně parametrů posuzované plochy při takzvaném překlápění z platné ÚPD do nově připravované ÚPD. V případě změny parametrů posuzované plochy oproti parametrům plochy obsažené v platné ÚPD či v případě plochy územní rezervy, která bude v nové ÚPD vymezena např. v zastavitelných plochách, bude nutno aplikovat ustanovení § 4 odst. 3 zákona.

Druhá věta daného ustanovení neumožňuje jiný výklad, neboť by jakýkoliv jiný výkladový přístup k danému ustanovení předpokládal situaci, kdy by při návrhu zastavitelné plochy na nejkvalitnější půdě zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ neproběhlo posouzení, zda v souladu s § 4 odst. 3 zákona jiný veřejný

zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem na ochraně ZPF, a to přestože plocha dříve **nebyla předmětem posouzení ze strany orgánu ochrany ZPF**. Takový postup by bezpochyby představoval **zásadní rozpor se smyslem a účelem zákona**.

K ustanovení § 9 odst. 5 písm. e) zákona

Ustanovení § 9 odst. 5 písm. e) zákona stanovuje, že: „*Při rozhodování o záměru se nepoužije § 4 odst. 3, jedná-li se o záměr na zastavitelné ploše nebo ploše územní rezervy vymezené v platném územním plánu*.“ S ohledem na dané ustanovení tedy není potřeba prokazovat jiný veřejný zájem podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona pro záměry vyžadující odnětí nejkvalitnější půdy zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ, pokud se nacházejí na ploše územní rezervy vymezené v platném územním plánu (územní rezerva je plocha nebo koridor vymezený s cílem prověřit možnosti budoucího využití).

Při aplikaci tohoto ustanovení je však nezbytné zohlednit také obecnější zásady vyplývající z jiných ustanovení zákona o ochraně zemědělského půdního fondu:

V problematice odnímání nejkvalitnější půdy zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ na ploše územní rezervy je předně nutné vzít v potaz ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) zákona, které stanoví, že se má přednostně odnímat půda nižší kvality, přičemž kritériem jsou právě třídy ochrany dle BPEJ. Zákon tedy poskytuje nejkvalitnější půdě vyšší stupeň ochrany, s ohledem na to jsou tedy **nároky na prokázání souladu záměru se zásadami plošné ochrany ZPF při navrhovaném odnětí nejkvalitnější půdy** zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ **výrazně vyšší než u půd průměrné až podprůměrné kvality**.

Pro problematiku posuzování záměru vymezeného na ploše územní rezervy je dále zásadní ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona, které stanoví, že: „*Musí-li v nezbytném případě dojít k odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, je nutno především odnímat zemědělskou půdu přednostně na zastavitelných plochách*.“ S ohledem na dané ustanovení lze konstatovat, že pokud platný územní plán obsahuje doposud nevyužité např. zastavitelné plochy (regulativem umožňující umístění daného záměru), tak to velmi **významným způsobem ovlivní posouzení otázky nezbytnosti odnětí půdy za účelem realizace daného záměru**, neboť zákon jasně definuje, že se přednostně mají využít zastavitelné plochy. **Plocha územní rezervy není v platném územním plánu vymezena jako zastavitelná plocha**.

Pro danou problematiku je dále zásadní také ustanovení § 18 odst. 5 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, které stanoví následující: „*V nezastavěném území lze v souladu s jeho charakterem umísťovat stavby, zařízení, a jiná opatření pouze pro zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, těžbu nerostů, pro ochranu přírody a krajiny, pro veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu, přípojky a účelové komunikace, pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof*

a pro odstraňování jejich důsledků, a dále taková technická opatření a stavby, které zlepší podmínky jeho využití pro účely rekreace a cestovního ruchu, například cyklistické stezky, hygienická zařízení, ekologická a informační centra; doplňková funkce bydlení či pobytové rekreace není u uvedených staveb přípustná. Uvedené stavby, zařízení a jiná opatření včetně staveb, které s nimi bezprostředně souvisejí včetně oplocení, lze v nezastavěném území umísťovat v případech, pokud je územně plánovací dokumentace z důvodu veřejného zájmu výslovně nevylučuje". Toto ustanovení významným způsobem omezuje možnost umístění nezemědělských záměrů v nezastavěném území.

Při posuzování záměrů vymezených na ploše územní rezervy je dále potřeba vzít v potaz také část B přílohy zákona, která definuje faktory životního prostředí, které budou negativně ovlivněny odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu, a ekologické váhy těchto vlivů. Skupina faktorů C jasně stanovuje, že pro záměry na území mimo plochy určené platným územním plánem nebo platným regulačním plánem k zástavbě nebo pro jiné urbanistické funkce je nutno **použít při výpočtu odvodů za odnětí zemědělské půdy ekologickou váhu vlivu 5.**

6. Postup při aplikaci ustanovení § 5 odst. 2 zákona

1. K § 5 odst. 2 zákona obecně

Pokud orgán ochrany zemědělského půdního fondu uplatňuje stanovisko k návrhu územně plánovací dokumentace, který se dotýká větší plochy zemědělského půdního fondu, než ke které má tento orgán ochrany zemědělského půdního fondu příslušnost při udělování souhlasu s odnětím podle § 9 zákona (viz ustanovení § 15, 16 a 17a zákona), projedná svůj návrh stanoviska s orgánem ochrany zemědělského půdního fondu příslušným k vydání souhlasu s odnětím podle § 9 zákona. Při určení, se kterým nebo kterými orgány ochrany zemědělského půdního fondu má projednat návrh stanoviska, se vychází z výměry jednotlivých ploch nebo koridorů v návrhu územně plánovací dokumentace, jimiž je dotčen zemědělský půdní fond.

Odůvodnění:

Uvedený postup zajistí větší míru jednotného rozhodování orgánů ochrany zemědělského půdního fondu v různých fázích procesu hájení veřejného zájmu na ochraně zemědělského půdního fondu. Je vhodné, aby orgán ochrany zemědělského půdního fondu příslušný k rozhodování podle § 9 zákona posoudil plochy, které byly v územním plánu navrženy pro jiné než zemědělské využití. K tomu je však nezbytné poznamenat, že projednání plochy v územním plánu s orgánem, který bude příslušný k odnětí pro konkrétní záměr, **nemůže být bráno jako záruka pozdějšího udělení souhlasu.**

2. K § 5 odst. 2 ve vztahu k § 4 odst. 3 zákona

Při posuzování nově řešené plochy v územně plánovací dokumentaci, která se nachází na půdě zařazené do I. nebo II. třídy ochrany dle BPEJ, je nutno dle § 4 odst. 3 zákona prokázat jiný veřejný zájem na vymezení řešené plochy, který výrazně převyšuje veřejný zájem na ochraně zemědělského půdního fondu. Veřejný zájem nemůže být v zákoně definován, nicméně při aplikaci tohoto ustanovení je třeba použít pravidla obsažená v judikatuře vztahující se k veřejnému zájmu:

- **Veřejný zájem v konkrétní věci by měl být zjišťován v průběhu správního řízení na základě poměrování nejrůznějších partikulárních zájmů, po zvážení všech rozporů a připomínek. Z odůvodnění správního rozhodnutí pak musí zřetelně vyplynout, proč veřejný zájem převážil nad řadou jiných partikulárních zájmů.**
- **Veřejný zájem musí být výslovně formulován ve vztahu ke konkrétní posuzované záležitosti a musí být přesvědčivě odlišen od zájmu soukromého či kolektivního.**
- **Ne každý kolektivní zájem lze označit za veřejný zájem společnosti. V této souvislosti je možno dovodit, že pojem "veřejný zájem" je třeba chápat jako takový zájem, který by bylo možno označit za obecný či obecně prospěšný zájem.**
- **Veřejný zájem má pokrývat především veřejné společensky významné stavby (např. dopravní infrastrukturu, stavby určené k obraně státu či k ochraně před živelními pohromami). Realizace soukromého záměru, např. výstavba soukromého průmyslového či jiného komerčního areálu může představovat veřejný zájem ve smyslu § 4 odst. 3 zákona pouze ve zcela výjimečných případech.**
- **Výrazná převaha jiného veřejného zájmu může být dána pouze tam, kde jiný veřejný zájem nemůže být uspokojen jinak.**

Odůvodnění:

Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 24/04 – o návrhu na zrušení ustanovení § 3a zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 As 65/2012, nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 198/95 – Sbírka rozhodnutí, svazek 5, nález č. 23, rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2017, č. j. 50 A 2/2017 – 147 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2020, č. j. 2 As 187/2017 – 327.

3. K § 5 odst. 2 zákona ve vztahu ke kontinuitě územního plánování

Plochy, které jsou přebírány do nové územně plánovací dokumentace (tj. navrhuje se u nich stejné využití, jako bylo v dosavadním územním plánu), musí být vyhodnoceny podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona.

Odůvodnění:

Princip kontinuity územního plánování neznámá, že musí být převzaty všechny návrhové plochy obsažené v předchozím územním plánu. **Požadavek na kontinuitu nesmí znemožnit revizi existujícího stavu**, zvláště pokud s plánovaným funkčním využitím nebylo započato. Změna funkčního určení plochy může být odůvodněna tím, že

- řešení zahrnuté do předchozího územního plánu je věcně nesprávné, a toto řešení je v závažné kolizi s veřejným zájmem (tedy výrazně omezuje naplnění veřejného zájmu), nebo
- po přijetí předchozího územního plánu došlo ke změnám, které vyžadují přehodnocení původního řešení, protože již není aktuální.

Za takové změny je možno považovat například

- novelu zákona, která nabyla účinnosti 1. 4. 2015 a kterou došlo ke zpřísnění ochrany zemědělské půdy (nejkvalitnější půda zařazená do I. či II. třídy ochrany podléhá vyššímu stupni ochrany);
- trvale rostoucí hodnotu zemědělské půdy z pohledu veřejných zájmů, neboť slouží též k potlačování některých nežádoucích jevů, jako jsou především dopady klimatické změny (dlouhodobé sucho, povodně apod.);
- zábor zemědělské půdy pro realizaci typově shodných záměrů s již existujícími záměry, změny v katastru obce či přilehlého okolí, významný úbytek zemědělské půdy apod.

Přestože se v daném případě jedná o posuzování plochy, ke které se již orgán ochrany ZPF vyjadřoval ve svém stanovisku k předchozímu územnímu plánu, i taková plocha musí být opětovně posouzena orgánem ochrany ZPF, neboť se jedná o novou plochu v novém územním plánu. **V rámci vymezení navrhovaného záboru zemědělské půdy musí být vždy prokázána nezbytnost pro vymezení dané plochy a soulad se zásadami ochrany dle § 4 zákona** (viz též rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 14. listopadu 2019, č. j. 43 A 201/2018).

7. Stanovisko k ustanovení § 7 odst. 2 zákona a části B přílohy k zákonu ve vazbě na § 18 odst. 5 stavebního zákona

1. K § 7 odst. 2 zákona

Stavby, zařízení a jiná opatření uvedená v § 18 odst. 5 stavebního zákona, které lze umísťovat v nezastavěném území v souladu s jeho

charakterem, pokud to územně plánovací dokumentace z důvodu veřejného zájmu výslovně nevylučuje, nelze považovat za stavby, které jsou v souladu s platnými zásadami územního rozvoje nebo platným územním plánem ve smyslu ustanovení § 7 odst. 2 zákona. O soulad staveb, zařízení a jiných opatření uvedených v § 18 odst. 5 stavebního zákona s platnými zásadami územního rozvoje nebo platným územním plánem se jedná tehdy, jsou-li přímo v územně plánovací dokumentaci uvedeny.

Odůvodnění:

Podle ustanovení § 7 odst. 2 zákona není třeba vypracovávat alternativy umístění stavby v případech, kdy je stavba umísťována mimo zastavěné území v souladu s platnými zásadami územního rozvoje nebo platným územním plánem. Smyslem tohoto ustanovení je, aby se nezatěžoval jak investor opětovným vypracováváním alternativ v dokumentaci pro umístění záměru (pro územní rozhodnutí), tak orgán ochrany zemědělského půdního fondu posuzováním něčeho, co již v předcházejícím procesu – procesu územního plánování – bylo vypracováno, posouzeno a rozhodnuto. Soulad s platnými zásadami územního rozvoje nebo platným územním plánem požadovaný ustanovením § 7 odst. 2 garantuje, že k tomuto posouzení již došlo. **U staveb a záměrů podle § 18 odst. 5 stavebního zákona tomu tak není, a proto je nezbytné vypracování alternativ.**

2. K části B přílohy k zákonu

Při výpočtu odvodů pro záměry, které lze v nezastavěném území umístit v souladu s ustanovením § 18 odst. 5 stavebního zákona, přičemž jsou umísťované na plochách, které nejsou plochami určenými územním plánem nebo regulačním plánem k zástavbě nebo pro jiné urbanistické funkce, se použije faktor životního prostředí „Území mimo plochy určené platným územním plánem nebo platným regulačním plánem k zástavbě nebo pro jiné urbanistické funkce“ s přiřazenou ekologickou vahou 5 podle části B přílohy k zákonu.

Odůvodnění:

Skutečnost, že zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) umožňuje umístění záměrů určitého typu a za určitých podmínek stanovených v ustanovení

§ 18 odst. 5 i v případech, kdy územní plán není zpracován, nebo v případě, že v něm nejsou tyto záměry přímo řešeny, nevylučuje aplikaci příslušných ustanovení zákona o ochraně zemědělského půdního fondu. Podmínka aplikace faktoru životního prostředí „Území mimo plochy určené platnou územně

plánovací dokumentací k zástavbě nebo pro jiné urbanistické funkce" je dána prostým faktem umístění těchto záměrů mimo uvedené plochy.

8. Stanovisko k pojmu „nezastavěné části zastavěného stavebního pozemku“ obsaženého v ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) bod 3 zákona

Nezastavěná část zastavěného stavebního pozemku je část stavebního pozemku vymezeného stavebním úřadem, na které nestojí stavba, s výjimkou pozemkových parcel, na které zasahují přípojky inženýrských sítí, zpravidla pod společným oplocením.

Jestliže stavební pozemek nebyl stavebním úřadem vymezen nebo nelze-li jeho vymezení doložit, orgán ochrany zemědělského půdního fondu podpůrně vychází z pojmu „zastavěný stavební pozemek“ uvedeného v § 2 odst. 1 písm. c) stavebního zákona, a to s přihlédnutím k zásadám ochrany zemědělského půdního fondu uvedeným v § 4 zákona.

Odůvodnění:

Smyslem ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) bod 3 zákona obsahujícího pojem „nezastavěná část zastavěného stavebního pozemku“ je **vyloučení situace, kdy by bylo nezbytné posuzovat opakovaně skutečnosti, které byly z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu již jednou posouzené**. Souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu podle § 9 odst. 8 zákona (dále jen „souhlas s odnětím“) je vydáván jako podklad pro umístění, případně i povolení stavby. Při jeho vydávání posuzuje orgán ochrany zemědělského půdního fondu také **zákres budoucího stavebního pozemku**. Ve většině případů je navržený stavební pozemek následně schválen stavebním úřadem v řízení o vydání rozhodnutí, pro které je souhlas s odnětím podkladem.

Ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) stavebního zákona vymezuje pojem zastavěného stavebního pozemku jako „*pozemek evidovaný v katastru nemovitostí jako stavební parcela a další pozemkové parcely zpravidla pod společným oplocením, tvořící souvislý celek s obytnými a hospodářskými budovami*“. **Toto ustanovení lze použít podpůrně v případě, že stavební pozemek nebyl stavebním úřadem vymezen nebo nelze-li jeho vymezení doložit** (například ani ze spisové dokumentace archivované u stavebního úřadu). Při tom je však současně nezbytné zohlednit také zásady ochrany zemědělského půdního fondu vymezené v § 4 zákona tak, aby nebyl popřen smysl ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) bod 3 zákona (např. aby se výjimka z požadavku na souhlas s odnětím nevztáhla také na pozemky, které nebyly dříve orgánem ochrany zemědělského půdního fondu posouzeny, jelikož byly teprve později přidány oplocením k již posouzeným pozemkům).

9. Stanovisko k ustanovení § 9 odst. 4 zákona

1.

Za plochu zemědělské půdy dotčené výstavbou ve smyslu ustanovení § 9 odst. 4 zákona lze obecně považovat plochu, která je zakreslena jako stavební pozemek v dokumentaci pro vydání rozhodnutí o umístění stavby, z níž orgán ochrany zemědělského půdního fondu vychází při vydávání souhlasu s odnětím (§ 1a vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb a § 11 odst. 2 vyhlášky č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu). Ve vztahu k této ploše stanoví orgán ochrany zemědělského půdního fondu podmínky nezbytné k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu, kterými dochází zejména ke konkretizaci obecných povinností daných zákonem při stavební činnosti (§ 8 zákona), a to hlavně pokud jde o skrývku svrchní kulturní vrstvy půdy, popřípadě i hlouběji uložených zúrodnění schopných zemin, stanovení jejich hospodárného využití, stanovení opatření k zabránění znečištění půdy při stavební činnosti apod.

2.

Při určování příslušnosti orgánu ochrany zemědělského půdního fondu k rozhodování o souhlasu s odnětím v případech podle § 9 odst. 4 zákona se vychází z celkové výměry plochy, kterou orgán ochrany zemědělského půdního fondu posuzuje, tj. z výměry plochy zemědělské půdy dotčené výstavbou, byť k odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu dojde jen u části z této posuzované plochy.

Odůvodnění:

1.

Plocha dotčená výstavbou bývá většinou plocha stavebního pozemku, což lze dovodit nejen z praxe, ale i z právní úpravy na úseku stavebního práva („Stavební pozemek [§ 2 odst. 1 písm. b) stavebního zákona] se vždy vymezuje tak, aby svými vlastnostmi, zejména velikostí, polohou, plošným a prostorovým uspořádáním a základovými poměry, umožňoval umístění, realizaci a užívání stavby pro navrhovaný účel a aby byl dopravně napojen na kapacitně vyhovující veřejně přístupnou pozemní komunikaci.“). Stavební pozemek však v okamžiku podání žádosti o souhlas s odnětím není znám. Proto orgán ochrany zemědělského půdního i v těchto případech vychází z dokumentace stavby

potřebné k řízení o umístění nebo povolení stavby podle stavebního zákona. **Tato dokumentace obligatorně obsahuje zakres stavebního pozemku a požadované umístění stavby.** Podmínky nezbytné k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu jsou podmínky podle § 9 odst. 8 písm. b) zákona.

2.

Kompetenční ustanovení ohledně udělování souhlasu s odnětím určuje příslušnost orgánu ochrany zemědělského půdního fondu podle **výměry záměrem dotčené zemědělské půdy**. V řízení o odnětí zemědělské půdy v případech uvedených v § 9 odst. 4 zákona je **předmětem řízení celá dotčená plocha** (byť předmětem odnětí je pouze plocha potřebná pro stavbu a související zpevněné plochy), neboť na **dotčenou plochu se stanovují podmínky nezbytné k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu**. Významné je to zejména v případě větších investičních záměrů výstavby rodinných domů, u kterých součet výměr plochy potřebné pro stavbu a související zpevněné plochy a výměra veškeré plochy zemědělské půdy dotčené výstavbou zakládají odlišnou působnost orgánů ochrany zemědělského půdního fondu.

10. Stanovisko orgánu ochrany ZPF k posuzování vlivů na životní prostředí

Orgán ochrany zemědělského půdního fondu jakožto dotčený orgán podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí při posuzování záměru, resp. při posuzování oznámení záměru ve fázi zjišťovacího řízení uplatňuje zásady ochrany zemědělského půdního fondu stanovené v § 3, 4 a 8 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu s ohledem na konkrétní okolnosti posuzovaného záměru, jako jsou rozsah a typ záměru, bonita dotčené zemědělské půdy, prostorové umístění záměru na zemědělském půdním fondu, dopady na vodní režim území a ostatní skutečnosti relevantní z hlediska ochrany zemědělské půdy. Ve vyjádření pro příslušný úřad podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí orgán ochrany zemědělského půdního fondu uvede výsledek posouzení, a to buď

- A. ve formě požadavku na další posuzování záměru v procesu EIA,**
- B. ve formě sdělení, že další posuzování záměru v procesu EIA nepožaduje, anebo**
- C. ve formě sdělení, že s posuzovaným záměrem v procesu EIA nesouhlasí.**

Ad A. V případech, kdy orgán ochrany zemědělského půdního fondu požaduje další posuzování záměru v procesu EIA, uvede výsledek svého posouzení ve formě konkrétních požadavků na ochranu zemědělského půdního fondu, které je třeba zapracovat nebo splnit v dokumentaci vlivů záměru na životní prostředí (dokumentace EIA).

Ad B. Závěr, že záměr není třeba dále posuzovat v procesu EIA, není možné čimkoliv podmiňovat. Lze uvádět pouze doporučující upozornění pro postup při další přípravě záměru. Současně se má tímto konstatováním za to, že orgán ochrany zemědělského půdního fondu u posuzovaného záměru nespátřuje významný vliv na ochranu ZPF. Přípustnost odnětí zemědělské půdy pro realizaci záměru je samostatně řešena v řízení dle § 9 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu.

Ad C. Pokud má orgán ochrany zemědělského půdního fondu ve fázi zjišťovacího řízení pochybnosti o možnosti umístění záměru z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu, pak tento názor uvede ve vyjádření včetně důvodů. V tomto případě je třeba vždy požadovat další posuzování záměru v procesu EIA a formulovat příslušné požadavky, tzn. má-li orgán ochrany zemědělského půdního fondu za to, že by eventuálně bylo možné souhlasit s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu za určitých podmínek, uvede to ve vyjádření včetně podmínek (např. zmenšení záboru, výrazná úprava záměru, přemístění záměru atd.).

Dospěje-li orgán ochrany zemědělského půdního fondu na základě skutečností, které jsou ve fázi zjišťovacího řízení zřejmé, k závěru, že záměr z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu nelze povolit, vysloví nesouhlas se záměrem s pravděpodobným následným neudělením souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, a to včetně odůvodnění.

V případě, že je následně dokumentace EIA zpracována s nedostatečnou podrobností pro vyhodnocení dopadů na zemědělský půdní fond nebo v ní nejsou vypořádány nebo splněny požadavky, podmínky a připomínky, které orgán ochrany zemědělského půdního fondu uplatnil ve fázi zjišťovacího řízení, stanoví orgán ochrany zemědělského půdního fondu ve vyjádření požadavek na přepracování nebo doplnění dokumentace tak, aby bylo možné vyjádřit se na jejím základě k posuzovanému záměru.

Orgán ochrany zemědělského půdního fondu ve svém vyjádření k dokumentaci EIA v procesu EIA sdělí, zda je záměr z pohledu vlivů na zemědělský půdní fond předběžně akceptovatelný či nikoli. Přípustnost odnětí zemědělské půdy pro realizaci záměru je samostatně řešena v řízení podle § 9 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu. Jestliže je záměr z pohledu vlivů na zemědělský půdní fond předběžně akceptovatelný, ale za určitých podmínek, orgán ochrany zemědělského půdního fondu ve vyjádření tyto podmínky formuluje, je-li to vzhledem k podrobnosti dokumentace možné. Tyto podmínky se pak mohou stát součástí závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (stanovisko EIA), bude-li souhlasné. Podmínky je třeba formulovat tak, aby byly uplatnitelné a splnitelné v některém z navazujících řízení vyjmenovaných v § 3 písm. g) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, která jsou pro záměr relevantní.

Shledá-li orgán ochrany zemědělského půdního fondu, že je záměr z pohledu vlivů na zemědělský půdní fond neakceptovatelný, navrhne ve svém vyjádření k dokumentaci EIA vydání nesouhlasného stanoviska EIA.

Řízení o vydání souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu podle § 9 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu není tzv. navazujícím řízením podle § 3 písm. g) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Závěr zjišťovacího řízení nebo stanovisko EIA je proto pouze možným, resp. dobrovolným podkladem pro řízení o vydání souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu podle § 9 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu. Jejich doložení není obligatorní náležitostí žádosti o souhlas s odnětím zemědělské půdy.

Odůvodnění:

Pro posílení ochrany zemědělského půdního fondu je třeba k záměrům umístovaným na zemědělské půdě uplatnit konkrétní vyjádření již ve fázi posuzování vlivů na životní prostředí, které ve většině případů předchází samotnému řízení o udělení souhlasu s odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu dle § 9 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu. Vyjádření orgánu ochrany zemědělského půdního fondu musí být konkrétní, nepostačuje pouhý odkaz na zásady ochrany zemědělského půdního fondu. Proto je nutné vycházet z okolností posuzovaného případu a požadavky na ochranu zemědělského půdního fondu vyslovit ve vazbě na ně. Sdělení o pravděpodobnosti následného neudělení souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu je potřebné, a to jak s ohledem na samotný účel procesu podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, tak pro ekonomii řízení a šetření finančních nákladů investora. Je-li záměr již ve fázi zjišťovacího řízení nebo procesu EIA navržen tak, že by požadavkům na ochranu zemědělského půdního fondu nemusel vyhovět, je třeba na to ve zjišťovacím řízení a v procesu EIA aktivně upozorňovat formou požadavků, podmínek nebo nesouhlasu a využívat všech možností, které zákon o posuzování vlivů na životní prostředí nabízí (připomínky k oznámení, požadavek na další posuzování, požadavky na obsah dokumentace EIA, připomínky k dokumentaci EIA, požadavek na vrácení dokumentace k přepracování nebo doplnění, veřejné projednání, návrh podmínek do stanoviska EIA, návrh na vydání nesouhlasného stanoviska EIA). Výše uvedeným postupem se předejde nežádoucí situaci, kdy záměr je z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu ve zjišťovacím řízení a procesu EIA bez připomínek, a následně k témuž záměru a na základě informací, které již byly ve zjišťovacím řízení nebo v procesu EIA známy, není vydán souhlas s odnětím ze zemědělského půdního fondu.

Vydání souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu není tzv. navazujícím řízením podle § 3 písm. g) zákona o posuzování vlivů na

životní prostředí. Investor tak může požádat o vydání souhlasu s odnětím zemědělské půdy už před zahájením postupů podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Proto závěr zjišťovacího řízení nebo stanovisko EIA je pouze možným, resp. dobrovolným podkladem pro vydání souhlasu s odnětím. Jejich doložení nelze vynucovat.

11. Stanovisko k obecnému využití jednotlivých tříd ochrany zemědělské půdy

1. Do I. třídy zemědělské půdy jsou zařazeny bonitně nejcennější půdy v jednotlivých klimatických regionech, převážně v plochách rovinných nebo jen mírně sklonitých, které je možno odejmout ze zemědělského půdního fondu pouze výjimečně, a to převážně na záměry související s obnovou ekologické stability krajiny, případně pro stavby technické a dopravní infrastruktury.

2. Do II. třídy ochrany jsou situovány zemědělské půdy, které mají v rámci jednotlivých klimatických regionů nadprůměrnou produkční schopnost. Ve vztahu k ochraně zemědělského půdního fondu jde o půdy vysoce chráněné, jen podmíněně odnímatelné a s ohledem na územní plánování také jen podmíněně zastavitelné.

3. Do III. třídy ochrany jsou sloučeny půdy v jednotlivých klimatických regionech s průměrnou produkční schopností a středním stupněm ochrany, které jsou eventuálně využitelné i pro výstavbu.

4. Do IV. třídy ochrany jsou sdruženy půdy s převážně podprůměrnou produkční schopností v rámci příslušných klimatických regionů, s jen omezenou ochranou, využitelné i pro výstavbu.

5. Do V. třídy ochrany jsou zahrnuty zbývající bonitované půdně ekologické jednotky (dále jen "BPEJ"), které představují zejména půdy s velmi nízkou produkční schopností včetně půd mělkých, velmi svažitých, hydromorfních, štěrkovitých až kamenitých a erozně nejvíce ohrožených. Většinou jde o zemědělské půdy pro zemědělské účely postradatelné. U těchto půd lze předpokládat efektivnější nezemědělské využití.

Odůvodnění:

Do třídy ochrany jsou zařazeny zemědělské půdy na základě produkčního potencialu dle dané BPEJ.

Zákon rozlišuje intenzitu veřejného zájmu na ochraně zemědělského půdního fondu ve smyslu ustanovení **§ 4 odst. 1 písm. b) zákona v návaznosti na zařazení půdy do příslušné třídy ochrany**. K odnímání nejekvalitnější

zemědělské půdy zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ by mělo docházet pouze výjimečně, což přichází v úvahu zejména v případě záměrů, které mají významný pozitivní dopad na danou lokalitu, popř. záměrů, které nelze ze své povahy umístit v jiné lokalitě, a to v případě, je-li prokázána nezbytnost odnětí půdy pro realizaci daného záměru (vyhodnocení je součástí správní úvahy ohledně naplnění výrazné převahy jiného veřejného zájmu nad zájmem ochrany ZPF podle § 4 odst. 3 zákona, odůvodněné v závazném stanovisku), přičemž je zcela zásadní, že nároky na **odůvodnění nezbytnosti odnětí** nejkvalitnější půdy jsou ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) zákona vysoké. V souladu s výše uvedeným lze konstatovat, že souhlas s odnětím nejkvalitnější půdy zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ (z důvodu vyšších nároků na odnětí nejkvalitnější půdy zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ) by měl být primárně udělován pro **záměry s takzvaně vyšší přidanou hodnotou** (viz vysoké nároky na prokázání nezbytnosti odnětí nejkvalitnější půdy dle § 4 odst. 1 písm. b) zákona). V obecné rovině lze jako příklad záměrů s potencionálem takzvaně vyšší přidané hodnoty uvést např. veřejnou technickou a dopravní infrastrukturu a též technologická centra ve smyslu výzkumu, vývoje, testování, správy dat či pokročilé výroby a podobně. Vyjmenované příklady **ovšem bez dalšího nelze automaticky považovat za záměry s takzvaně vyšší přidanou hodnotou či automaticky ve veřejném zájmu**, stejně tak nelze vyloučit, že by typově jiný záměr byl vyhodnocen jako záměr s takzvaně vyšší přidanou hodnotou. Vyhodnocení záměru a posouzení nezbytnosti odnětí zemědělské půdy za účelem jeho realizace je vždy předmětem **individuálního posouzení** orgánem ochrany ZPF **na základě konkrétních okolností a skutečností**.

V dané problematice je nutno rozlišovat **veřejný zájem** (vypořádán prostřednictvím prokázání nezbytnosti), který je obecně shledáván v ochraně zemědělského půdního fondu, jakožto základní složky životního prostředí a dále **jiný výrazně převažující veřejný zájem** ve smyslu ustanovení § 4 odst. 3 zákona, jehož prokázání je požadováno pro odnětí nejkvalitnější půdy zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ, mimo výjimky stanovené zákonem.

S ohledem na výše uvedené lze oprávněně konstatovat, že **kvalitnější půdy představují vyšší intenzitu veřejného zájmu** než půdy průměrné až podprůměrné kvality a s ohledem na to podléhají též vyšší ochraně. Nicméně i **půdy průměrné až podprůměrné kvality** zařazené do III. až V. třídy dle BPEJ jsou **pod ochranou nástrojů zákona, byť s nižší intenzitou**. Pro jejich případné nezemědělské využití je nezbytné **prokázat soulad se zásadami plošné ochrany § 4 zákona**, zejména však nezbytnost jejich záboru či odnětí.

12. Stanovisko k problematice fotovoltaických elektráren ve vazbě na ochranu zemědělského půdního fondu

Umístění fotovoltaických panelů na zemědělské půdě je nezemědělským využitím půdy, pro které je vyžadován souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“), včetně uložení odvodů za toto odnětí. V rámci souhlasu s odnětím orgán ochrany

zemědělského půdního fondu posuzuje mimo jiné i otázku, zda je umístění fotovoltaických panelů na zemědělské půdě s ohledem na okolnosti případu nezbytné, a poté stanoví související podmínky, schválí plán rekultivace zemědělské půdy a vyčíslí orientační výši odvodů za odnětí.

Odůvodnění:

Podstatou fotovoltaického zařízení na zemědělské půdě je umístění fotovoltaických panelů za účelem výroby takzvané „zelené“ energie, které budou montovány na sloupky zakotvené do půdy pomocí zemních vrutů, přičemž montáží sloupků a navazujících inženýrských sítí nevyhnutelně dojde k narušení půdních horizontů. Jedná o stavební záměr solární elektrárny, jakožto obnovitelného zdroje energie, který podléhá povolovacímu režimu podle zákona 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Současně se jedná také o nezemědělské využití zemědělské půdy pro stavební záměr, pro které je nutné získat souhlas s odnětím půdy ze ZPF od příslušného orgánu ochrany zemědělského půdního fondu.

Ustanovení § 9 odst. 8 zákona stanoví, že: „*Orgán ochrany zemědělského půdního fondu posoudí žádost a její přílohy a shledá-li, že půda může být odňata ze zemědělského půdního fondu, vydá k tomuto odnětí souhlas.*“. Ustanovení § 4 odst. 1 zákona dále stanoví, že: „*Pro nezemědělské účely je nutno použít především nezemědělskou půdu, nezastavěné a nedostatečně využité pozemky v zastavěném území nebo na nezastavěných plochách stavebních pozemků staveb mimo tato území, stavební proluky a plochy získané zbořením přežilých budov a zařízení. Musí-li v nezbytném případě dojít k odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, je nutno především ...*“.

Z výše uvedeného vyplývá, že na vydání souhlasu s odnětím půdy ze ZPF není právní nárok. Orgán ochrany ZPF je v daném řízení povinen ve smyslu § 4 odst. 1 zákona především zkoumat, zda konkrétní záměr **představuje „nezbytný případ“, v němž může dojít k odnětí zemědělské půdy ze ZPF.** Posouzení žádosti o odnětí půdy nelze automatizovat, naopak posouzení konkrétního návrhu na odnětí ze ZPF je vždy otázkou správního uvážení orgánu ochrany ZPF, a to při **zohlednění všech rozhodných skutečností a dále místních, věcných a časových souvislostí.** Vymezení určité plochy v platném územním plánu jako zastavitelné bez dalšího neznamena, že v určitý konkrétní okamžik musí nutně dojít k faktickému zastavění daného území, současně je nezbytné vypořádat se s návazností stanoviska k platné ÚPD.

Ustanovení § 4 odst. 1 zákona také jednoznačně stanoví, že nezemědělské záměry mají být přednostně umísťovány mimo zemědělskou půdu. Pro **solární elektrárny by měly být v první řadě využity plochy brownfieldů či nezemědělské půdy.**

Ve věci posuzování žádosti o odnětí půdy ze ZPF pro záměr fotovoltaického zařízení je dále zásadní ustanovení § 4 odst. 1 písm. d) zákona, které stanovuje, že: „*Musí-li v nezbytném případě dojít k odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, je nutno především odnímat jen nejnutnější plochu zemědělského půdního fondu a po ukončení nezemědělské činnosti upřednostňovat zemědělské využití pozemků.*“. S ohledem na to, že parametry záměru fotovoltaického zařízení umožňují zemědělské využití pozemků po ukončení nezemědělské činnosti, je nutno pro předmětné záměry **primárně udělovat souhlas s dočasným odnětím** zemědělské půdy ze ZPF. V obecné rovině ovšem nelze vyloučit, že v odůvodněných případech bude záměr fotovoltaického zařízení představovat trvalé odnětí půdy ze ZPF. **Vyhodnocení charakteristiky záměru a posouzení nezbytnosti trvalého či dočasného odnětí** zemědělské půdy za účelem jeho realizace je vždy předmětem **individuálního posouzení ze strany orgánu ochrany ZPF na základě konkrétních okolností a skutečností.**

Shledá-li orgán ochrany ZPF, že zemědělská půda může být odňata za účelem realizace nezemědělského záměru, pak vydá **souhlas s odnětím, ve kterém v souladu s ustanovením § 9 odst. 8** a) vymezí, kterých pozemků nebo jejich částí se tento souhlas týká, b) stanoví podmínky nezbytné k zajištění ochrany ZPF a pro naplnění veřejného zájmu na zadržení vody v krajině, c) schválí plán rekultivace, d) vymezí, zda a v jaké výši budou předepsány odvody za odnětí půdy ze ZPF, a dále e) vymezí etapy u záměrů prováděných po etapách.

Jedna z nejvýznamnějších podmínek nezbytných k zajištění ochrany ZPF se týká skrývky kulturních vrstev půdy a jejich hospodárného využití. Tato podmínka bude stanovena na **základě výsledků pedologického průzkumu**, jakožto nedílné součásti žádosti o odnětí půdy ze ZPF, **ve vztahu k navrhovanému technickému řešení záměru fotovoltaického zařízení.** Toto technické řešení je orgánu ochrany ZPF známo, neboť dle ustanovení § 11 odst. 2 vyhlášky č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu (dále jen „vyhláška“) předkládá žadatel jako součást žádosti o odnětí půdy ze ZPF též dokumentaci potřebnou pro povolení záměru podle zvláštního právního předpisu. Vychází se přitom z ustanovení § 8 zákona, která stanovuje povinnost skrývat odděleně svrchní kulturní vrstvu půdy, popřípadě i hlouběji uložené zúrodnění schopné zeminy na celé dotčené ploše a zajistit jejich hospodárné využití, pokud v odůvodněných případech orgán ochrany zemědělského půdního fondu neudělí výjimku z této povinnosti.

Další významnou součástí souhlasu je (v případě dočasného odnětí) **schválení plánu rekultivace** plochy zemědělské půdy dotčené záměrem. Tento plán musí být součástí žádosti o odnětí půdy ze ZPF na základě ustanovení § 9 odst. 6 písm. d) zákona. Plán rekultivace je určen k řádnému rekultivování nezemědělsky využívaného pozemku, který byl dočasně odňat ze zemědělského půdního fondu, a to za účelem odstranění dopadů realizace záměru. Bližší podrobnosti týkající se způsobu provádění rekultivace půdy, obsah plánu

rekultivace a podkladů pro změnu rekultivace jsou upraveny v ustanovení § 15 – § 17 vyhlášky.

Závěrem je třeba upozornit, že pro **záměry fotovoltaiky umístované na zemědělské půdě není dána žádná výjimka z povinnosti platit odvody za odnětí půdy ze ZPF**. V případě dočasného odnětí půdy za účelem realizace záměru se postupuje v souladu s ustanovením § 11b odst. 1 zákona, které stanoví, že se odvody za zemědělskou půdu dočasně odňatou ze zemědělského půdního fondu platí každoročně až do doby ukončení rekultivace podle schváleného plánu.

13. Závěr

Tento metodický pokyn nahrazuje a ruší metodický pokyn ze dne 1. 10. 1996 „*K odnímání půdy ze zemědělského půdního fondu*“, který je veden pod č.j. OOLP/1067/96.

Metodický pokyn MŽP pro postup při vyhodnocování vlivu výroby technického sněhu a jeho používání na biologické složky životního prostředí ve zvláště chráněných územích

Čl. 1

Úvodní ustanovení

1.1. Tento metodický pokyn blíže specifikuje postup správního orgánu v rámci vedení správního řízení za účelem posouzení vlivu záměru výroby a aplikace technického sněhu na biologické složky životního prostředí v různém režimu ochrany jednotlivých částí přírody a krajiny, zejména posouzení vlivu odběrů vody a posouzení ovlivnění ploch, na které je technický sníh aplikován.

1.2. Metodický pokyn je určen pro orgány ochrany přírody (správy národních parků, Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností) jako metodický návod k provedení správních úvah z věcného hlediska, které by měl příslušný orgán ochrany přírody zvažovat ve správním řízení o povolení záměru, v rámci kterého bude realizována výroba a aplikace technického sněhu ve zvláště chráněných územích (ZCHÚ), včetně jejich ochranných pásem [podle zákona č. 114/1992 Sb. se jedná jmenovitě o tato zvláště chráněná území: národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace, přírodní památky], a ve významném krajinném prvku.

1.3. Metodický pokyn je určen také pro vodoprávní úřady jako metodický návod k provedení správních úvah z věcného hlediska, které by měl příslušný vodoprávní úřad zvažovat při stanovení minimálního zůstatkového průtoku při odběrech vody z vodních toků za účelem výroby technického sněhu ve zvláště chráněném území tak, aby hodnota zůstatkového průtoku zajistila nezhoršení stabilizační funkce vodního toku a významně neovlivnila dosažení či udržení příznivého stavu předmětů ochrany daného zvláště chráněného území (vodní ekosystém a druhy na ně vázané), případně aby byly negativní dopady minimalizovány.

1.4. Samotná výstavba a provozování skiareálů může na jednotlivé biologické složky (části ekosystémů, stanoviště a populace druhů) životního prostředí působit i skrze další doprovodné jevy, např. světelným znečištěním, zvýšeným hlukem, změnou krajinného rázu, znečištěním způsobeným provozem (vznik odpadu, otěr vosků, aj.). Tento metodický pokyn navrhuje zásady pro postup

orgánu ochrany přírody a vodoprávního úřadu pouze ve vazbě na činnosti související s technickým zasněžováním a dalšími doprovodnými jevy se nezabývá.

Čl.2

Specifikace činností prováděných za účelem výroby a aplikace technického sněhu

2.1. Vlastní výroba a aplikace technického sněhu může životní prostředí ovlivňovat prostřednictvím několika mechanismů:

- A) Odběry vody z vodních toků pro potřeby výroby technického sněhu
- *Při odběrech vody z toků dochází k ovlivnění ekostabilizačních funkcí vodních toků. Vlivem snížených průtoků mohou být negativně ovlivněny vodní a na vodu vázané organismy, ovlivněny jsou i další funkce toku, např. ředění vypouštěných znečištěných vod. Specifikem odběrů vody pro potřeby technického zasněžování je nárazový odběr vody v období s teplotami vzduchu pod bodem mrazu. Vlivem odběru vody z vodního toku dochází k obnažování původně zaplavených částí koryta vodního toku, které mohou promrzat. Odolnost vodních bezobratlých vůči promrzání je jen málo známým fenoménem, nicméně provedené studie naznačují (např. Hoffsten 2003, Olsson 1981, Danell 1981), že některé taxony mohou být na tento typ stresoru velmi citlivé. Na druhou stranu vodní organismy dobře snáší nízké teploty, pokud nedochází k úplnému zamrznutí vody. Z tohoto hlediska je důležité zachovat v korytě toku takový průtok, který zajistí, aby nedocházelo k promrznutí dna vodního toku. Kritický je z tohoto pohledu zejména odběr vody z menších vodních toků (1.-4. řád dle Strahlera), případně kumulace negativního vlivu více odběrných míst. Pro zajištění stabilizačních a ekologických funkcí takovýchto toků je třeba zajistit takový zůstatkový průtok, který garantuje nejen zachování stavu předmětu ochrany daného ZCHÚ, ale i funkční stav vodních společenstev v ZCHÚ.*
 - *Při výzkumu tohoto fenoménu v Krkonoších (Schlaghamerský et al. 2021) bylo prokázáno, že nadměrný odběr vody pro technické zasněžování může způsobit promrzání dna vodních toků a působit tak negativně na ekostabilizační funkce vodního toku. Pokud však bylo na tocích přítomno funkční zařízení zajišťující minimální zůstatkový průtok Q_{330d} , nebyl prokázán průkazný negativní vliv krátkodobých odběrů vody pro zasněžování na vodní bezobratlé.*
- B) Zasněžování technickým sněhem a jeho rozmísťování a setrvávání na půdním povrchu
- *Technický sníh má kvůli způsobu vzniku jiné fyzikální i chemické vlastnosti než sníh přírodní. Kulovité krystalky technického sněhu vznikají mrznutím vodní kapky zevnějšku směrem dovnitř. Jsou proto menší, kompaktnější a mají více vody než přírodní sněhová vločka, která je prostorová a postupně*

narůstá od středu. Umělý sníh má tak větší hustotu, tvrdost i teplotní vodivost. Oproti přírodnímu, který dobře chrání půdu a vegetaci před promrzáním, svou izolační schopnost ztrácí. Teploty pod ním proto bývají nižší, může docházet k promrzání půdního povrchu, což ovlivňuje vegetaci a drobné živočichy pod sněhem i procesy v horní vrstvě půdy. Kompaktní zhutněná sněhová pokrývka také výrazně snižuje výměnu plynů v půdě. Zatímco koncentrace kyslíku klesá, koncentrace oxidu uhličitého se zvyšuje. Umělý sníh na sjezdovkách setrvává o několik týdnů déle než přírodní sníh mimo ně, což zkracuje vegetační sezonu a způsobuje počáteční fenologické opoždění vývoje vegetace. To se v dlouhodobém horizontu patrně může promítnout do celkového druhového složení travinobylinných porostů. Technický sníh na rozdíl od přírodního vzniká z povrchové vody, která obsahuje více živin a rozpuštěných minerálů než voda srážková, která má i nižší pH. Vyšší obsah živin a zvýšení vlhkosti stanovišť vlivem později odtávajícího sněhu mohou podporovat druhy preferující živinami bohatší a vlhčí stanoviště. Přísun živin se může také projevit v nárůstu rostlinné biomasy. Tyto vlivy se při dlouhodobém působení projevují hlavně v ekologicky více vyhraněných oligotrofních a suchomilných společenstvech.

- Dosavadní výsledky srovnání zasněžovaných a nezasněžovaných ploch v Krkonoších ukazují, že ke změně vlastností sněhové pokrývky a ke zkrácení vegetačního období na sjezdovkách skutečně dochází. Stejně tak bylo pozorováno odlišné chemické složení technického a přírodního sněhu. Zjištěné odezvy ve změněných vlastnostech vegetace i společenstev modelových skupin na ni vázaného hmyzu jsou však nevýrazné. To však nevylučuje jejich prohloubení v delším časovém horizontu. Fenologický posun, který vykazuje vegetace a hmyz v průběhu jara, není v letním období již patrný a struktura porostů, druhová diverzita a druhové složení nevykazují změny, které by se daly hodnotit jako významné. Je to patrně důsledkem toho, že většina sjezdových tratí leží v podhorském až horském vegetačním stupni na kulturních loukách, které představují mezická nelesní stanoviště, a jsou proto porostlá převážně luční vegetací horských trojštětových luk, která je ekologicky málo vyhraněná a dosti plastická. Svou roli může hrát i relativně krátká doba využívání zasněžování technickým sněhem (v Krkonoších max. 15-20 let). Měřené vlastnosti půdy taktéž vykazují jen drobné rozdíly, u nichž, až na mírné zvýšení pH, přímá souvislost se zasněžováním není zřejmá. U širokého spektra zkoumané půdní a epigeické fauny byl u některých skupin zjištěn statisticky průkazný, avšak malý vliv zasněžování, které se projevilo výskytem či vyšším zastoupením vlhkomilných druhů.

C) Umisťování staveb a doprovodné infrastruktury pro potřeby technického zasněžování, např. akumulčních nádrží

- Při budování infrastruktury sjezdových tratí, stavební činnosti a terénních úpravách na lučních stanovištích dochází k zásahům, které znamenají narušení nebo likvidaci vegetačního pokryvu nebo konkrétních porostů ohrožených druhů rostlin a obdobně také postihují lokální společenstvo bezobratlých živočichů. K těmto negativním jevům dochází při stavebních

pracích spojených s výstavbou lanovek či vleků, budováním infrastruktury na výrobu umělého sněhu nebo při terénních úpravách povrchu sjezdovky. K povrchovému narušení půdy a jejího vegetačního pokryvu dochází při nízké sněhové pokrývce i při pojezdu rolbou nebo hranami lyží či snowboardů, také může dojít ke zhutnění půdy jejím zatížením ve vlhkém stavu. V případě sjezdovek na loukách bývají úpravy povrchu sjezdovky zpravidla jen lokální a maloplošné. Plošně se využívají v případě stavby sjezdových tratí v průsecích v lesních porostech nebo při úpravě terénu pro mimosezónní letní využití, např. při budování bikerských trailů. S terénními úpravami jsou spojeny i nejdrastičtější změny vegetace a destrukce dlouhodobě se vyvíjející struktury půd v podhorských a horských oblastech. V místě zásahů dochází ke zničení vegetačního krytu, což vede k úbytku a fragmentaci lučních biotopů, lokálně také k poklesu druhové pestrosti. Převrstvení půdních horizontů nebo odstranění svrchních vrstev půdy vytváří úplně nové stanovištní podmínky. S tím je spojeno šíření druhů vázaných na narušená stanoviště, ale také možnost výskytu konkurenčně slabých druhů. V neposlední řadě tyto zásahy vedou k narušení vodního režimu a do vytvoření nového vegetačního krytu (a v závislosti na plošném rozsahu disturbancí) zpravidla také k povrchové půdní erozi.

- *Při budování akumulčních nádrží dochází k trvalému záboru pozemků. Ve vlastní nádrži může docházet ke kumulaci rozpuštěných i nerozpuštěných látek, což může vést k eutrofizaci zadržované vody, se kterou je následně zacházeno (např. využití pro výrobu sněhu, vypuštění do vodoteče). Nádrž se stává biotopem pro řadu organismů, pro které může nevhodná manipulace s hladinou představovat značné riziko (vyschnutí, vymrznutí).*
- *Průzkum provedený v Krkonošském národním parku potvrdil na řadě navštívených sjezdových tratí výše popsaná narušení, zejména pokud byly terénní úpravy prováděny v nedávné době. Zpravidla jsou situovány do okrajových částí luk a jejich rozsah není velký. Na takových místech byly pozorovány druhy vázané na narušená stanoviště, ale také výskyt některých konkurenčně slabých druhů, např. rodu Hieracium s.l. Sledované akumulční nádrže v Krkonoších (590-1250 m n. m.) nevykazovaly výrazně zvýšený obsah živin ve vodě. Výjimkou byly nádrže, u kterých docházelo k chovu ryb a ve kterých složení fytoplanktonu indikovalo vyšší úživnost těchto nádrží.*

Čl. 3

Zásady pro postup orgánu státní správy při posuzování vlivu vlastní výroby a aplikace technického sněhu

Níže jsou navrženy zásady pro posuzování investičních i provozních akcí souvisejících s výrobou a používáním technického sněhu. Záměr na výrobu technického sněhu a jeho používání má nejčastěji charakter tří různých typů (odběr vody z toku/výroba technického sněhu a jeho nastříkání na sjezdovou trať včetně dalšího rozmísťování a zhutňování rolbou/ výstavba technické infrastruktury), případně jejich kombinací. Přestože jsou níže jednotlivé typy záměru popsány odděleně, je nutné každý záměr posuzovat jako jeden celek

vzhledem k možným kumulativním vlivům, i s přihlédnutím k ostatním záměrům v území (např. dalším odběrům z vodních toků).

3.1. Popis charakteru záměru a použitých technologií při jeho realizaci a následném provozu ve vazbě na naplňování stanovených cílů ochrany v dané kategorii ZCHÚ a zachování stavu předmětů ochrany ZCHÚ

A) Odběr vody z vodních toků pro potřeby tvorby technického sněhu

Při hodnocení vlivu záměru na odběr vody pro technické zasněžování se vychází z následujících podkladů:

- *podrobných informací o záměru (technická zpráva, situační výkresy, lokalizace záměru, případně navržená zmírňující a kompenzační opatření atd.),*
- *odborných a koncepčních dokumentů ochrany přírody, jako jsou plány péče o CHKO, MZCHÚ a zásady péče o národní parky a jejich ochranná pásma (§ 38a ZOPK), souhrny doporučených opatření pro evropsky významné lokality a ptačí oblasti,*
- *aktuálního výskytu zvláště chráněného druhu (ZCHD) či druhu z červeného seznamu druhů rostlin a živočichů (ČS). Podkladem jsou údaje z plánů péče a zásad péče, celostátních databází ochrany přírody (NDOP) a regionálních či interních databází dalších institucí, např. regionální muzea, správy národních parků apod.,*
- *pokud nejsou dostupné dostatečné podklady o aktuálním výskytu ZCHD či druhů z ČS, je nutné provést terénní šetření, které umožní zhodnocení stavu dané lokality,*
- *údajů o zůstatkových průtocích potřebných pro zachování stavu předmětu ochrany ve vazbě na ZOPK,*
- *údajů o průtocích v místě odběru vody – M-denní průtoky, dlouhodobý průměrný průtok Q_a . Tyto údaje je možné získat na základě žádosti od Českého hydrometeorologického ústavu a žadatel tyto informace poskytuje vodoprávnímu úřadu při žádosti o povolení k nakládání s povrchovými vodami,*
- *vyhodnocení přítomnosti dalších záměrů, aby mohly být zohledněny kumulativní vlivy již v současnosti realizovaných staveb a odběrů. V případě přítomnosti více odběrů v povodí je nutné vypracovat koncepční plán pro celé území, kde budou hodnoceny dopady odběrů z hydrologického hlediska (zabezpečení minimálního zůstatkového průtoku) a zachování ekologické funkce vodního toku.*
- *vypracovaného posouzení záměru, zda požadovaný odběr vody je reálně kapacitně schopný zajistit zasněžování na ploše sjezdovky (sjezdovek) v dostatečně mocné vrstvě zabraňující poškození půdního povrchu, ve kterém bude specifikováno množství vody odebrané pro zasněžování.*

B) Zasněžování technickým sněhem a jeho rozmísťování a setrvávání na půdním povrchu

Při hodnocení vlivu záměru na vegetaci, bezobratlé a drobné obratlovce při aplikaci technického sněhu se vychází z:

- *podrobných informací o záměru (technická zpráva, situační výkresy, lokalizace záměru),*
- *odborných a koncepčních dokumentů ochrany přírody, jako jsou plány péče o CHKO, MZCHÚ a zásady péče o národní parky a jejich ochranná pásma (§ 38a ZOPK), souhrny doporučených opatření pro evropsky významné lokality a ptačí oblasti,*
- *aktuálního výskytu rostlinných společenstev a jejich stavu. Podkladem by měla být aktuální vrstva mapování biotopů soustavy Natura 2000 (N2000), tzn. hodnocenou vegetační jednotkou budou biotopy (cf. Chytrý et al. 2010, Lustyk 2020, Lustyk et al. 2020),*
- *aktuálního výskytu ZCHD či druhů z ČS. Podkladem jsou údaje z existujících inventarizačních průzkumů a plánů péče, celostátních floristických a faunistických databází, např. NDOP, PLADIAS, a regionálních či interních databází dalších institucí, např. regionální muzea, správy národních parků apod.,*
- *aktuálního výskytu typických druhů prioritních biotopů soustavy N2000 a jejich kvantitativního zastoupení, zejména výskytu tzv. specifických typických druhů (cf. Lustyk et al. 2020). Podkladem je aktuální vrstva mapování biotopů soustavy N2000 a její terénní aktualizace (viz dále),*
- *terénního šetření v době optimálního rozvoje luční vegetace, které ověří a případně aktualizuje vrstvu mapování biotopů s důrazem na ověření a přesnou lokalizaci výskytu tzv. prioritních naturových stanovišť v ploše sjezdové trati. V případě Krkonoš se jedná zejména o stanoviště 6230* - Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech a jemu odpovídající biotopy T2.1, T2.2 a T2.3B. Důraz bude obecně kladen také na výskyt dalších ohrožených a maloplošných biotopů, např. pramenišť a rašelinišť (cf. Chytrý et al. 2020) a rovněž na kumulativní zábery ostatních naturových stanovišť, které jsou předmětem ochrany. Terénní šetření zároveň ověří aktuální výskyt významných rostlinných druhů (ZCHD, ČS, typické druhy biotopů soustavy N2000),*
- *terénního průzkumu k ověření výskytu významných živočišných druhů (ZCHD, ČS), pokud lze jejich přítomnost předpokládat (v případě dobře pozorovatelných druhů několika návštěvami během vhodného ročního období a za vhodného počasí, v případě epigeických bezobratlých odchytom do linie zemních pastí od jara do podzimu a následným vyhodnocením získaného materiálu),*
- *informacích o zdrojích a kvalitě vody, která bude využívána pro tvorbu technického sněhu. V případě pochybností o kvalitě vody je nutné provést rozbor vody v místě plánovaného odběru,*
- *provedení hodnocení vlivu zamýšleného zásahu na chráněné zájmy dle § 67 ZOPK (tzv. biologické hodnocení).*

C) Umisťování staveb a doprovodné infrastruktury pro potřeby technického zasněžování, např. akumulčních nádrží

Při hodnocení vlivu záměru při výstavbě technické infrastruktury se vychází z:

- *podrobných informací o záměru (technická zpráva, situační výkresy, lokalizace záměru, případně navržená zmírňující a kompenzační opatření atd.),*
- *odborných a koncepčních dokumentů ochrany přírody, jako jsou plány péče o CHKO, MZCHU a zásady péče o národní parky a jejich ochranná*

pásma (§ 38a ZOPK), souhrny doporučených opatření pro evropsky významné lokality a ptačí oblasti,

- *aktuálního výskytu rostlinných společenstev a jejich stavu. Podkladem by měla být aktuální vrstva mapování biotopů soustavy N 2000, tzn. hodnocenou vegetační jednotkou budou biotopy (cf. Chytrý et al. 2010, Lustyk 2020, Lustyk et al. 2020),*
- *aktuálního výskytu ZCHD či druhů z ČS. Podkladem jsou údaje z existujících inventarizačních průzkumů a plánů péče, celostátních floristických a faunistických databází, např. NDOP, PLADIAS, a regionálních či interních databází dalších institucí, např. regionální muzea, správy národních parků apod.,*
- *aktuálního výskytu typických druhů prioritních biotopů soustavy N2000 a jejich kvantitativního zastoupení, zejména výskytu tzv. specifických typických druhů (cf. Lustyk et al. 2020). Podkladem je aktuální vrstva mapování N2000 a její terénní aktualizace (viz dále),*
- *terénního šetření v době optimálního rozvoje luční vegetace, které ověří a případně aktualizuje vrstvu mapování biotopů s důrazem na ověření a přesnou lokalizaci výskytu tzv. prioritních naturových stanovišť v dotčené ploše (v případě Krkonoš zejména o stanoviště 6230* - Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech a jemu odpovídajících biotopů T2.1, T2.2 a T2.3B). Důraz bude obecně kladen také na výskyt dalších ohrožených a maloplošných biotopů, např. pramenišť a rašelinišť (cf. Chytrý et al. 2020). Terénní šetření zároveň ověří aktuální výskyt významných rostlinných druhů (ZCHD, ČS, typické druhy biotopů soustavy N2000),*
- *terénního průzkumu k ověření výskytu významných živočišných druhů (ZCHD, ČS), pokud lze jejich přítomnost předpokládat (v případě dobře pozorovatelných druhů několika návštěvami během vhodného ročního období a za vhodného počasí, v případě epigeických bezobratlých odchycem do linie zemních pastí od jara do podzimu a následným vyhodnocením získaného materiálu),*
- *provedení hodnocení vlivu zamýšleného zásahu na chráněné zájmy dle § 67 ZOPK (tzv. biologické hodnocení),*
- *zpracování dlouhodobé koncepce hospodaření s vodou v celém skiareálu a vyhodnocení všech alternativ k získávání vody pro technické zasněžování a jejich dopadů na hydrologický režim v oblasti. Součástí je posouzení lokálního zdroje vody pro nádrže (dešťová voda, z vodotečí, z vrtů) jak z hlediska jeho vydatnosti, tak i kvality vody (obsah živin, cizorodých látek atd.).*

3.2. Posouzení současné kvality lokality, populací druhů a společenstev, režimu ochrany, do níž je v ZCHÚ záměr situován a vyhodnocení případných negativních vlivů záměru na stav předmětu ochrany daného ZCHÚ

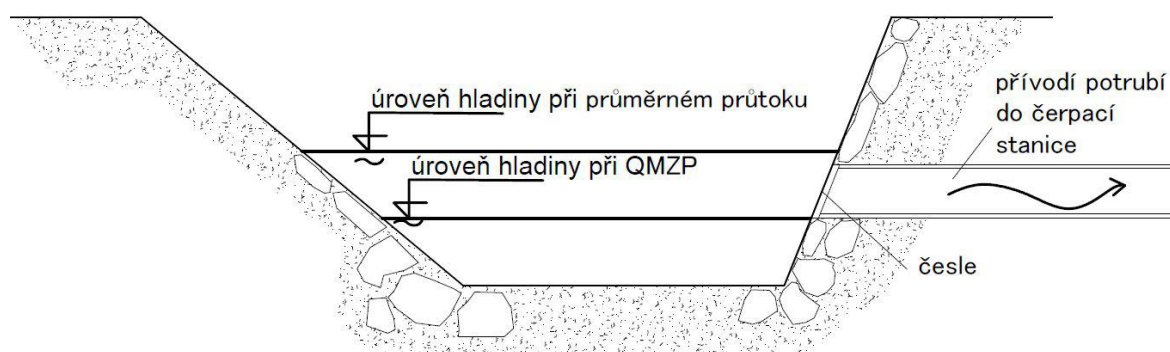
A) Odběr vody z vodních toků pro potřeby tvorby technického sněhu

- *V případě, že záměr odběrů vody je situován do místa s prokázaným výskytem ZCHD či druhů ČS vázaných na vodní tok či na vodu vázaná stanoviště nebo do ZCHÚ s předmětem ochrany vázaným na vodní tok či na vodu vázaná stanoviště zohlední OOP v odůvodnění správního aktu*

- vyhodnocení vlivu daného záměru na přítomné organismy, a zda je záměr v rozporu s § 49, § 50 a/nebo § 5 ZOPK,
- dále také dle § 45i vyhodnotí, zda záměr může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti,
 - a zda je potřebné požadovat provedení hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny podle § 67 ZOPK.
 - I v případě, že je záměr odběru vody situován do místa bez prokázaného výskytu ZCHD a druhů ČS, může požadovaný odběr vody způsobit podstatné změny v ekologické funkci vodního toku nebo v biologické rozmanitosti vodního ekosystému, což je např. v národním parku mimo zastavěná území obcí a zastavitelné plochy obcí v rozporu s jeho ochranným režimem (§ 16 odst. 2 písm. a) ZOPK).
 - Nadměrný odběr může negativně ohrozit či oslabit ekostabilizační funkce vodního toku jako významného krajinného prvku podle § 4 ZOPK nebo způsobit zhoršení některých složek ekologického stavu, což je v rozporu s Rámcovou směrnicí o vodách. Proto je nutné stanovit minimální zůstatkový průtok (MZP), který musí reflektovat místní podmínky. MZP stanovuje příslušný vodoprávní úřad podle § 36 zákona č. 254/2001 Sb. Pro zachování stabilizačních a ekologických funkcí toku v ZCHÚ by neměl podkročit Q_{330_d} , a je nezbytné přihlédnout k ekologickým nárokům daného předmětu ochrany ZCHÚ a zůstatkový průtok potřebný k zachování stavu předmětů ochrany ZCHÚ stanovit případně vyšší.
 - Před odběry z menších vodních toků je nezbytné upřednostňovat odběry vody z páteřních toků, které mají dostatečnou vodnost.
 - Je třeba posoudit kumulativní vliv dalších odběrů (nad i pod umístěným záměrem), aby v celém vodním toku v dané části ročního období a při časovém souběhu maximálních (okamžitých) povolených odběrů byly zajištěny dostatečné průtoky. Ty musí zajišťovat vhodnost biotopu pro oživení z hlediska možného zmenšení omočené plochy koryta, změn ve splaveninovém režimu, úbytku zdrojů, snížení úkrytových kapacit apod., stejně jako musí zajistit dostatečné ředění přítomných zdrojů znečištění. Nový odběr nemůže být povolen, pokud při souběhu maximálního odběru již povolených odběrů a navrhovaného odběru bude podkročen MZP.
 - Na odběrových zařízeních musí být vybudován měrný profil a zařízení by nemělo technicky umožňovat provádět odběr podkročující MZP (schéma možného technického provedení je na Obr. 1). Funkčnost technického zařízení, které zajišťuje převod MZP se musí v pravidelných intervalech kontrolovat (vždy před jeho aktuálním použitím) zejména na menších tocích. Odběrové zařízení nemůže přerušit kontinuitu toku ani migrační prostupnost a technicky umožňovat odvedení celého toku. Pokud to technické řešení umožňuje (např. díky využití akumulčních nádrží) je nutné upřednostňovat odběry vody při zvýšených průtocích.
 - Málo vodné toky jsou vlivem nárazových odběrů v zimním období náchylné k promrzání. Promrzání substrátu dna vede k úhynu vodních organismů obývajících dno toku a k následnému oslabení ekostabilizačních funkcí roku. Z tohoto důvodu se nemohou provádět odběry v tocích s $Q_a < 20 \text{ l/s}$ nebo na tocích vysychavých (ty lze rozpoznat podle certifikované metodiky

Pařil et al. 2015). Pokud je odběr situován na toku s $Q_a < 20\text{l/s}$ je nutné stanovit vyšší MZP než $Q_{330\text{d}}$.

- Odběr vody nesmí být trvalý, protože je nutné zachovat dynamiku toku a neomezovat přirozené hydromorfologické procesy (jako je sedimentačně-erozní činnost, transport sedimentů a tvorba náplavů, proplachování koryta od jemnozrnných usazenin, narušování vegetačního krytu apod.), které v něm probíhají.

Obr. 1: Schéma možného technického řešení, jak může být zabezpečena hladina minimálního zůstatkového průtoku v toku. Autor: Pavel Tremel

- B) Zasněžování technickým sněhem a jeho rozmísťování a setrvávání na půdním povrchu
- OOP vyhodnotí na základě významnosti zjištěných skutečností, zda je daný záměr v rozporu s § 5 a/nebo § 49, § 50 ZOPK,
 - OOP také stanoví za jakých podmínek nelze souhlasit s jeho realizací, nebo stanoví konkrétní podmínky, za kterých bude realizace možná (např. minimální výšku sněhové pokrývky pro úpravu tratí, maximální množství aplikovaného technického sněhu v konkrétních částech tratí, realizaci vhodné péče v době vegetační sezóny, realizaci navrženého monitoringu konkrétních druhů, společenstev (taxocenóz) nebo typů vegetace).
 - OOP dále zváží, zda záměr zasněžování technickým sněhem respektuje ochranný režim daného ZCHÚ a obecné zásady, které by měly být při aplikaci technického sněhu dodržovány v chráněných územích, zejména respektování zákazu používání aditiv, zasněžování vodou z neeutrofizovaných vodních zdrojů, které nebudou zvyšovat trofii lučních porostů na sjezdových tratích.
 - dále také dle § 45i vyhodnotí, zda záměr může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti,
 - a zda je potřebné požadovat provedení hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny podle § 67 ZOPK.
 - Voda využívaná na zasněžování v ZCHÚ by neměla být znečištěná, zejména z hlediska obsahu živin a rozpuštěných solí. Jako kritéria je možné využít ČSN 75 7221 Kvalita vod – Klasifikace kvality povrchových

vod. V ZCHÚ by neměla být využívána voda horší kvality než třídy I a II (neznečištěná voda, mírně znečištěná voda), při čemž při aplikaci technického sněhu na oligotrofní stanoviště (biotopy T2.1, T2.2, T2.3, R1.2, R2.2, R2.3) je vhodné využívat jen vody třídy kvality I.

- C) Umisťování staveb a doprovodné infrastruktury pro potřeby technického zasněžování, např. akumulčních nádrží
- *OOP vyhodnotí na základě významnosti zjištěných skutečností, zda je daný záměr v rozporu s § 5 a/nebo § 49, § 50 ZOPK, a v odůvodnění správního aktu se OOP vypořádá se skutečnostmi, zda lze souhlasit s jeho realizací, pokud realizace záměru výstavby infrastruktury znamená nezvratnou likvidaci druhů i biotopů.*
 - *V případě, že je záměr situován do místa s prokázaným výskytem ZCHD nebo druhů ČS nebo prioritních biotopů soustavy N2000, může žadatel konzultovat v rámci předběžné otázky § 56 odst. 1 ZOPK různá alternativní řešení, která budou možnému střetu se zájmy a s cíli ochrany přírody v území*
 - *dále OOP také dle § 45i vyhodnotí, zda záměr může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti,*
 - *a zda je potřebné požadovat provedení hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny podle § 67 ZOPK.*
 - *Při záměru výstavby akumulční nádrže je nezbytné prokázat zdroje vody pro její plnění. Nebudovat průtočné nádrže na vodních tocích, neboť bylo prokázáno, že i nádrže na malých vodních tocích mohou negativně ovlivňovat ekologický stav níže po proudu (Polášek et al. 2021), což může být v rozporu s § 23a zákona č. 254/2001 Sb., stejně jako v rozporu se zájmy ochrany přírody. Průtočné malé vodní nádrže ovlivňují teplotu toku, živinová a splaveninový režim, zvyšují výpar a přerušují kontinuitu toku.*
 - *Nádrž trvale průtočná, která je umístěná mimo vodní tok, omezuje dynamiku dotčeného toku a jeho schopnost tvořit a měnit přirozené hydromorfologické struktury, které představují biotop řady organismů. Nádrž by tedy neměla být průtočná, ale nárazově se plnit. Jako vhodné řešení akumulčních nádrží v ZCHÚ se jeví vybudování na nepřirodních plochách či budování podzemních nádrží pod existující či plánovanou infrastrukturou (např. pod zastavěnou plochou, plochou parkoviště apod.).*
 - *Nadzemní akumulční nádrže mohou představovat „ekologickou past“ pro řadu na vodu vázaných organismů, zejména obojživelníků. Proto je důležité buď zabránit vstupu těchto organismů do nádrže (např. budováním podzemní nádrže, či povrchové nádrže s nepřekonatelnými stěnami), nebo zajistit takové fungování nádrže, aby nedocházelo k ohrožení zde se vyskytujících organismů.*

3.3. Možná opatření ke zmírnění negativních dopadů záměru

- A) Odběr vody z vodních toků pro potřeby tvorby technického sněhu
- *Pro minimalizaci negativních dopadů odběrů vody v zimním období je vhodné odebírat vodu jen v období zvýšeného průtoku. V tomto případě nehrozí nebezpečí promrzání dna a dopad na vodní biocenózy je minimální.*
 - *Pro minimalizaci negativních dopadů odběrů vody při nízkých průtocích je možné jako zmírňující opatření navrhnout výstavbu akumulární nádrže, která se bude plnit za zvýšených průtoků, případně z jiných zdrojů (např. dešťovou vodou). Zde je ovšem nezbytné posoudit, zda výstavba nádrže nebude mít negativní vliv, viz bod C) v celém dokumentu (zejména s ohledem na umístění nádrže, zajištění množství a kvality vody a takovou manipulaci, aby nebyly ohroženy případné organismy zde se vyskytující).*
- B) Zasněžování technickým sněhem a jeho rozmísťování a setrvávání na půdním povrchu
- *Pro zmenšení potenciálních dopadů zasněžování lze podmínit realizaci záměru zajištěním vhodné péče o biotopy zjištěné v daném území. Vlastní volba managementu by měla vycházet z obecných zásad péče o nelesní biotopy soustavy N2000 (Háková et al. 2004), tzn. upřednostňování tradičních extenzivních způsobů hospodaření, tj. kosení, pastva a jejich kombinace, v odpovídající intenzitě a vhodném období vegetační sezóny. Důraz je třeba klást na tzv. prioritní a ohrožené biotopy (cf. Chytrý et al. 2020), ale i ostatní regionálně významné nebo maloplošné biotopy, např. mokřady. V obvyklém případě by měly být na jedné sjezdovce aplikovány různé typy nebo různé intenzity péče (managementu) a jejího načasování: např. mozaikovitá nebo pásová, seč s ponecháním dostatečně velkých, a přitom na sjezdovce vhodně rozptýlených, dočasně neobhospodařovaných ploch (jejich výměra by dohromady měla zabírat ca. 20–30 % z plochy celé sjezdovky a v rámci sezóny by měly být posečeny co nejpozději), kombinace seče s pastvou či extenzivní pastva různých druhů hospodářských zvířat v oplůtcích, opět s ponecháním části lokality dočasně bez obhospodařování. Tyto typy péče by obecně měly na území jedné sjezdové trati, a to, pokud možno na malé prostorové škále, vytvářet strukturně heterogenní porost, místy s nízkou, ale zároveň i vyšší vegetací umožňující vysemenění rostlin i po termínu první seče a dokončení vývoje bezobratlých živočichů vázaných na vegetaci či poskytující pro ně ve zbytku sezóny dostatek potravy (nektaru, semen apod.) a úkrytů. Velkoplošná strojová, seč celé sjezdovky naráz v jednom termínu by měla být kvůli jejímu negativnímu vlivu na biodiverzitu vyloučena. K seči je vhodné používat lištové sekačky, vyloučeno by mělo být mulčování, které likviduje drobné živočichy. Pokud se louky nesečou na seno, je nutné biomasu před sběrem ponechat alespoň jeden den zavadnout a umožnit bezobratlým ležící vegetaci opustit (cf. Čížek et al. 2015). V případě výskytu prioritních předmětů ochrany by péče měla být přizpůsobena nárokům těchto druhů.*

- *Při aplikaci technického sněhu a následné úpravě sjezdových tratí je třeba dbát na to, aby vrstva technického sněhu zajišťovala ochranu půdního povrchu a vegetačního pokryvu před narušením technikou používanou pro jejich údržbu. To se týká zejména prudších svahu a konvexních tvarů reliéfu. Na druhé straně je třeba aplikovat technický sníh jen do takové mocnosti sněhové pokrývky, která umožní plnohodnotné využívání tratí v průběhu lyžařské sezóny, zároveň ale nebude kvůli nadbytečnému množství technického sněhu zbytečně prodlužovat dobu odtávání sněhové pokrývky a zkracovat tak nadměrně vegetační období.*

C) Umísťování staveb a doprovodné infrastruktury pro potřeby technického zasněžování, např. akumulčních nádrží

- *Zajištění ochrany zjištěných jedinců ZCHD a druhů ČS, zabráněním poškození a zničení jejich lokálních populací a jejich stanovišť v průběhu výstavby. Není-li toto možné, pak zajištění transferu na vhodné stanoviště v rámci území.*
- *Zajištění ochrany a minimalizace poškození biotopů soustavy N2000 (zejména prioritních, ohrožených a maloplošných) v průběhu výstavby.*
- *Zajištění vhodného způsobu obnovy narušených míst spočívající v ozelenění autochtonním materiálem (síce, drn, mulč).*
- *Podmínění výstavby infrastruktury zajištěním vhodného managementu narušených ploch biotopů po jejich revitalizaci. Následná péče, která zajistí kontrolu šíření potenciálně nežádoucích ruderalních, invazních a expanzivních druhů, by měla směřovat k vytvoření (regeneraci) původního biotopu.*
- *Volba managementu by měla vycházet ze zásad péče o nelesní biotopy soustavy N2000 (Háková et al. 2004) a doporučení místně příslušných OOP.*
- *U akumulčních nádrží je třeba zajistit nízký obsah živin ve vodě, která je následně aplikována na sjezdovky. V nádrži nesmí docházet ke kumulaci organických zbytků a musí být pravidelně čištěna (mimo období rozmnožování obojživelníků, pokud jsou přítomni). Do nádrže nesmí být svedeny např. splaškové vody či jiný zdroj potenciálního znečištění. Pro co nejnížší eutrofizaci vody v nádrži je třeba vyloučit chov ryb, případně kachen apod.*
- *Nadzemní akumulční nádrže mohou představovat „ekologickou past“ pro řadu na vodu vázaných organismů, zejména obojživelníků. Proto je důležité buď jednoznačně zabránit vstupu těchto organismů do nádrže (např. budováním podzemní nádrže) nebo zajistit takové fungování nádrže, aby nedocházelo k ohrožení na vodu vázaných organismů a aby se náhodně vniklí živočichové (včetně osob) mohli z nádrže bezpečně dostat. Při budování nadzemní nádrže, kde je akumulováno velké množství vody, dochází k vábení vodních živočichů, které vodu cítí často na velké vzdálenosti a cíleně za ní putují, aby se zde rozmnožily. Z tohoto důvodu je nutné v blízkosti akumulční nádrže zbudovat vždy nejméně dvě další nádrže – tůňe, které budou mít rozlohu max. několik desítek metrů čtverečních a které budou sloužit pouze pro potřeby vodních organismů.*

Takové tůně musí být mělké (do 1 metru hloubky), bez kolmých břehů, neměly by být v blízkosti cest, kde jezdí automobily, a není možné do nich uměle nasazovat jakékoliv živočichy, včetně ryb. Do těchto tůní se následně budou přirozeně stahovat migrující na vodu vázaní živočichové, případně do nich budou přemístěni v rámci transferu odborně způsobilou osobou. Vlastní nadzemní akumulční nádrž je pak vhodné opatřit trvalými zábranami proti migraci živočichů a směřovat jejich migrační trasy k vybudovaným tůním. Pokud se mohou živočichové do nádrže dostat je nutné dodržovat tyto zásady:

(i) Dodržovat zákaz manipulace s výškou hladiny v době rozmnožování obojživelníků (březen až září). Hladina nesmí být zakleslá více než 1 m pod hranu nádrže, protože ve větší hloubce jsou živočichové dezorientovaní a nesnadno nalézají cestu ven z nádrže.

(ii) Do nádrže s kolmými nebo kluzkými vnitřními stěnami je potřeba instalovat metrové pásy z hrubé kobercoviny každých cca 10 metrů po celém obvodu nádrže. Kobercovina musí sahát až na dno, aby živočichové mohli opustit nádrž za všech úrovní hladiny.

(iii) Do nádrže s kluzkými stěnami musí být umístěny příčné plovoucí předměty, tzv. odpočívadla, na které lze z vodní hladiny vylézt. Jedná se například o dlouhé fošny chemicky neošetřené, kam živočichové mohou vylézt a neutonou. Na každých 100 m² volné hladiny nádrže je nutné umístit alespoň 20 desek délky čtyři metry a šířky 300 mm.

(iv) Každá nebezpečná nádrž musí být pravidelně kontrolována po celou vegetační dobu (březen až listopad) a to nejlépe 2x týdně správcem zařízení. Při kontrolách je potřeba zachránit živočichy v nádržích tonoucích – pomoci jim na břeh za použití podběráku. Nejčastěji mají problém s opuštěním nebezpečné nádrže užovky, zajíci, srnky, plšici a další obratlovci.

(v) Při podzimní manipulaci s hladinou (tyto nádrže se obvykle před zimním provozem vypouští a čistí) musí odborně způsobilá osoba zajistit transfer přítomných vodních živočichů (přezimujících larev čolků, vážek či dospělců užovek a žab) do předem zajištěného náhradního biotopu, tedy do tůní viz výše.

(vi) Po vnějším obvodu nadzemní akumulční nádrže je potřeba vybudovat migrační zábrany, které dokáží značnou část na vodu vázaných živočichů "odklonit" do přilehlých tůní.

(vii) Nádrže stejně jako tůně nesmí být využívány k chovu ryb či kachen.

(viii) V případě zakrytí nádrže textilií nebo pevnou schránkou je nezbytné pečlivě utěsnit každou štěrbinu, kudy mohou vniknout živočichové do vody.

3.4. Posouzení možnosti a rozsahu kontroly realizace záměru

- A) Odběr vody z vodních toků pro potřeby tvorby technického sněhu
- Před zahájením sezóny provést dokumentaci a kontrolu odběrového zařízení a zajistit funkčnost zachování MZP. Provozovatel provede dokumentaci této kontroly odběrového zařízení. Pokud je to technicky možné, instalovat na odběrná zařízení zapečetěné vodoměry umožňující přesnou evidenci objemu odebrané vody za dané období.
- B) Zasněžování technickým sněhem a jeho rozmísťování a setrvávání na půdním povrchu
- *Kontrola kvality (trofie) používané vody. Voda využívaná na zasněžování v ZCHÚ by neměla být znečištěná, zejména z hlediska obsahu živin a rozpuštěných solí. V případě pochybností a nedostatečných informací o kvalitě využívané vody by měl být proveden její rozbor, zejména z hlediska obecných fyzikálních a chemických ukazatelů a živin (dle Tab. 1 ČSN 75 7221 Kvalita vod – Klasifikace kvality povrchových vod). V ZCHÚ by neměla být využívána voda horší kvality než třídy I a II (neznečištěná voda, mírně znečištěná voda), přičemž při aplikaci technického sněhu na oligotrofní stanoviště (R1.2, R2.2, R2.3, T2.1, T2.2, T2.3) je vhodné využívat jen vody třídy I.*
 - *V případě, že dojde k zásahu do biotopu ZCHD, předmětu ochrany a/nebo prioritních biotopů, měl by investor na své náklady zajistit sledování vývoje populace ZCHD, předmětu ochrany a/nebo prioritního biotopu nejméně po dobu pěti let.*
 - *Kontrola provádění navrženého managementu biotopů po realizaci.*
- C) Umísťování staveb a doprovodné infrastruktury pro potřeby technického zasněžování, např. akumulčních nádrží
- *Pro kontrolu výstavby záměru by měl být ustanovený biologický dozor, který bude dohlížet na dodržování stanovených podmínek a řádné provedení předmětných opatření a zajišťovat průběh realizace záměru.*
 - *V případě, že dojde k zásahu do biotopu ZCHD, předmětu ochrany a/nebo prioritních biotopů, měl by investor na své náklady zajistit sledování vývoje populace ZCHD, předmětu ochrany a/nebo prioritního biotopu nejméně po dobu nejméně pěti let.*
 - *Po dobu alespoň pěti let zajistit kontrolu provádění stanoveného managementu narušených ploch biotopů s cílem zamezit šíření potenciálně nežádoucích rudérálních, invazních a expanzivních druhů a nasměrování sukcese narušených míst k vytvoření (regeneraci) původního biotopu.*

Čl. 4

Účinnost

4.1. Tento metodický pokyn je platný od 30.9.2022.

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.

náměstek ministra pro řízení sekce
ochrany přírody a krajiny

Literatura

Čížek O., Malkiewicz A., Beneš J. & Tarnawski D. (eds) (2015): Denní motýli v Krkonoších, atlas rozšíření / Motyle dzienne w Karkonoszach, atlas rozmieszczenia. Správa KRNAP, Vrchlabí & Dyrekcja KPN, Jelenia Góra.

Danell K., (1981): Overwintering of invertebrates in a shallow northern Swedish lake. *Int. Rev. Gesamten Hydrobiol.* 66: 837–845.

Háková A., Klauisová A., Sádlo J. (eds) (2004): Zásady péče o nelesní biotop v rámci soustavy Natura 2000. PLANETA XII, 3/2004 – druh část. Ministerstvo životního prostředí, Praha.

Hoffsten P-O, (2003): Effects of an extraordinarily harsh winter on macroinvertebrates and fish in boreal streams. *Archiv für Hydrobiologie*, 157(4), 505-523.

Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V. et Lustyk P. (eds) (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

Lustyk P. (2020): Metodika aktualizace vrstvy mapování biotopů. Ms., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

Lustyk P. (ed), Filippov P., Grulich V., Hájek M., Kocourková J., Kočí M., Melichar V., Navrátil J., Navrátilová J., Roleček J., Rydlo J., Sádlo J., Višňák R. et Vydrová A. (2020): Příručka hodnocení biotopů. Ms., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

Chytrý M. (ed.), Hájek M., Kočí M., Pešout P., Roleček J., Sádlo J., Šumberová K., Sychra J., Boublík K., Douda K., Grulich V., Härtel H., Hédli R., Lustyk P., Navrátilová J., Novák P., Peterka T., Vydrová A. et Chobot K. (2020): Červený seznam biotopů České republiky. *Příroda* 41, 1-172.

Olsson, T. I. (1981): Overwintering of benthic macroinvertebrates in ice and frozen sediment in a North Swedish river. *Holarct. Ecol.* 4: 161-166.

Pařil et al. (2015): Metodika retrospektivní bioindikace epizod vyschnutí toků na základě analýzy makrozoobentosu. Praha, 34 pp.

Polášek et al. (2021): Metodika hodnocení vlivu vysychání toků na biodiverzitu tekoucích vod pro cílené navrhování zásahů a opatření k omezení negativních dopadů vysychání toků na biodiverzitu.

Schlaghamerský et al. (2021): Vliv technického zasněžování na biologické složky přírodního prostředí na území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma. Souhrnná výzkumná zpráva

Seznam zkratk

ZCHÚ – zvláště chráněné území

CHKO – chráněná krajinná oblast

MZCHÚ – maloplošná zvláště chráněná území

ZOPK – zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

ZCHD – zvláště chráněný druh dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č.114/1992 Sb.

ČS – druh zařazený do červeného seznamu rostlin a živočichů

NDOP – nálezová databáze ochrany přírody

N2000 – Natura 2000

OOP – orgán ochrany přírody

MZP – minimální zůstatkový průtok